

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta 15.9.2021

Asia nro 8

Sopimus metsäpalomuodostelman perustamisesta

Eriävä mielipide

Aluepelastuslautakunnalla oli kokouksessa päätettävänä sopimus metsäpalomuodostelman perustamisesta. Eriävän mielipiteeni selvennykseksi liitän tähän kokouskutsussa olleen sopimuksen selvityksen, josta alleviivaan havaitsemani epäkohdat. Laitan myös linkin kokouskutsuun. Linkki on: <http://publish.kuopio.fi/kokous/2021775598-8.PDF>

Sopimus metsäpalomuodostelman perustamisesta Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan ja PohjoisSavon pelastuslaitokset muodostavat yhteisen metsäpalomuodostelman siten, että kukin pelastuslaitos sitoutuu rakentamaan yhden ryhmän muodostelmaan (liite 1). Sopimus pohjautuu jo 2013 alkaneeseen tilannekeskustoiminnan yhteistyöhän Itä-Suomen laitosten kesken. Metsäpalomuodostelman tarkoituksena on varmistaa vaativien ja pitkäkestoisten metsäpalotilanteiden nopea ja tehokas sekä tarkoituksenmukaisin toiminta yhteistoiminta-alueella myös silloin, kun vaativa onnettomuustilanne ulottuu useamman kuin yhden pelastustoimen alueelle tai on muutoin niin suuri, ettei pelastustoimen alue yksinään selviä torjuntatöistä. Muodostelmaa voidaan käyttää myös kansallisesti metsäpalojen virka-apupyynnöiden perusteella annettavan avun toteuttamiseen. Kukin pelastuslaitos sitoutuu osoittamaan vähintään 1+3 vahvuisen ryhmän toistensa käyttöön pitkäkestoissa metsäpalotilanteissa. Muodostelman johtoon kootaan tarvittaessa myös päällystöviranhaltijoita kulloisenkin tarpeen mukaisesti. Muodostelmaan pyritään saamaan monipuolista ammatillista osaamista. Kukin pelastuslaitos vastaa oman henkilöstön valinta- ja nimeämisprosesseista. Toimintaan osallistuvien henkilöiden on suoritettava erillinen peruskoulutus. Henkilöiden kelpoisuusvaatimukset ja koulutuksien sisällöt määritellään tarkemmin erillisessä toimintaohjeessa. Muodostelmasta kehitetään EU:n pelastuspalvelumekanismin metsäpalomoduulin vaatimusten ehdot täyttävä muodostelma, jota voidaan käyttää myös kansainvälisissä vastaavissa tehtävissä. Tämä edellyttää EU:n erillisrahoitusta ja jokainen pelastuslaitos sitoutuu kustantamaan ns. omarahoitusosuuden kansainvälisen toiminnan edellyttämässä hankinnoissa. ItäSuomen pelastuslaitosten tarkoituksena on sijoittaa po. metsäpalomoduuli European Civil Protection Pooliin (ECPP) ja hakea EU (UCPM) rahoitusta hankkeelle. Rahoitustuki on 75%. UCPM:n tekemän tarvekartoituksen

mukaan Euroopassa on tarve 15 GFFF-V moduulille ja tällä hetkellä ECPP:ssä on 5 GFFF-V moduulia. Tämän rahoituksen hakeminen edellyttää SM/PEO:n (Suomen UCPM vastuuviranomainen) sitoutumista hankkeeseen esityksen mukaisesti 5–7 vuodeksi. Hanke on valmistelussa ja sillä on sisäministeriön puolto. Tarvittavan hankinnan kustannusarvio on suuruusluokassa 1,4–1,6 milj. euroa. Hankittava kalusto sijoitettaisiin pysyvästi osallistuvien pelastuslaitosten käyttöön. Pelastuslaitokset valmistautuvat myös tarvittaessa yhteensä enintään 25 %:n omarahoitusosuuden järjestämiseen. Muodostelman osia voidaan käyttää kansainvälisten sopimusten mukaisissa tehtävissä ja niiden hoitamiseen liittyvien periaatteiden mukaisesti. Moduulin koko ja sisältö määrittyvät lopullisesti EU:n rahoituspäätöksen mukaisesti. EU-pelastuspalvelumekanismiin metsäpalomoduulin toiminta edellyttää yhteistoimintasopimusta. Yhteistoimintasopimus tulee voimaan 9.9.2021 ja on voimassa toistaiseksi. Jos sopimus irtisanotaan, tulee se tehdä kesäkuun loppuun mennessä ja irtisanominen tulee voimaan kalenterivuoden lopussa. Sopimus siirtyy hyvinvointialueille.

1. Kolmannella rivillä oleva alleviivattu kohta kertoo, että kukin pelastuslaitos sitoutuu rakentamaan yhden ryhmän muodostelmaan. Tätä avataan liitteessä yksi, mutta lautakunta ei ole saanut liitettä nähtäväksi.
2. Riveillä 14 ja 15 kerrotaan, että henkilöiden kelpoisuusvaatimukset ja koulutuksien sisällöt määritellään tarkemmin erillisessä toimintaohjeessa. Lautakunnalle ei ole toimitettu toimintaohjetta.
3. Pelastusjohtaja Jukka Kuposen päätösehdotus lautakunnalle kuuluu seuraavasti:

Aluepelastuslautakunta hyväksyy Itä-Suomen pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimuksen ja valtuuttaa pelastuslaitoksen jatkamaan EU metsäpalomoduulin valmistelua yhteistyössä Itä-Suomen pelastuslaitoksen ja sisäministeriön kanssa, ja mikäli EU-rahoitus saadaan, Pohjois-Savon pelastuslaitos liittyy metsäpalomoduuliin. Aluepelastuslautakunta sai kokouskutsussaan linkin, joka oli otsikoitu seuraavasti. Sopimus metsäpalomuodostelman perustamisesta. Linkin alta avautuu sopimus, mutta ei päätösehdotuksen mukaista Itä-Suomen pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimusta. Jostain syystä lautakunta kuitenkin käsitteli tämän sopimuksen. Liitän eriävän mielipiteeni selvennykseksi sopimustekstin tähän, josta alleviivaan havaitsemani epäkohdat. Sopimus löytyy myös internetistä osoitteesta: <http://publish.kuopio.fi/kokous/2021775598-8-1.PDF>

SOPIMUS METSÄPALOMUODOSTELMAN PERUSTAMISESTA 8431/2021 Liite P-S al.pel.Itk 15.9.2021

Toiminnan tarkoitus Tällä sopimuksella Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon pelastuslaitokset muodostavat yhteisen metsäpalomuodostelman siten, että kukin pelastuslaitos sitoutuu rakentamaan yhden ryhmän muodostelmaan. Pelastuslaitoksilla on yhteinen sopimus Itä- ja Kaakkois-Suomen pelastuslaitosten tilannekeskustoiminnasta vuodelta 2013 ja tämä sopimus pohjautuu siihen yhteistyöhön.

Metsäpalomuodostelman tarkoituksena on varmistaa vaativien ja pitkäkestoisten metsäpalotilanteiden nopea ja tehokas sekä tarkoituksenmukaisin toiminta yhteistoiminta-alueella myös silloin, kun vaativa onnettomuustilanne ulottuu useamman kuin yhden pelastustoimen alueelle tai on muutoin niin suuri, ettei pelastustoimen alue yksinään selviä torjuntatöistä. Muodostelmaa voidaan käyttää myös kansallisesti metsäpalojen virka-apupyynnöiden perusteella annettavan avun toteuttamiseen.

Muodostelmasta kehitetään EU:n pelastuspalvelumekanismiin metsäpalomodulin vaatimusten ehdot täyttävä muodostelma, jota voidaan käyttää myös kansainvälisissä vastaavissa tehtävissä. Tämä edellyttää EU:n erillisrahoitusta ja jokainen pelastuslaitos sitoutuu kustantamaan ns. omarahoitusosuuden kansainvälisen toiminnan edellyttämässä hankinnoissa. Muodostelman osia voidaan käyttää kansainvälisten sopimusten mukaisissa tehtävissä ja niiden hoitamiseen liittyvien periaatteiden mukaisesti. Moduulin koko ja sisältö määrittyvät lopullisesti EU:n rahoituspäätöksen mukaisesti. Kansainvälisestä toiminnasta tarkemmin metsäpalomuodostelman toimintaohjeessa.

Henkilöstö ja koulutukset Kukin pelastuslaitos sitoutuu osoittamaan vähintään 1+3 vahvuisen ryhmän toistensa käyttöön pitkäkestoisissa metsäpalotilanteissa. Muodostelman johtoon kootaan tarvittaessa myös päällystöviranhaltijoita kulloisenkin tarpeen mukaisesti. Muodostelmaan pyritään saamaan monipuolista ammatillista osaamista. Kukin pelastuslaitos vastaa oman henkilöstön valinta- ja nimeämisprosesseista. Toimintaan osallistuvien henkilöiden on suoritettava erillinen peruskoulutus. Henkilöiden kelpoisuusvaatimukset ja koulutuksien sisällöt määritellään tarkemmin erillisessä toimintaohjeessa.

Hälyttäminen Onnettomuustilanteesta johtovastuussa oleva pelastustoiminnan johtaja hälyttää onnettomuustilanteeseen muodostelman ISTIKE:n tai kunkin pelastuslaitoksen omien hälytysjärjestelmien avulla. Tarkemmin hälyttämisjärjestelyt kuvataan toimintaohjeessa.

Varustaminen Muodostelma varustetaan ja kalustetaan pelastuslaitosten omistamalla kalustolla. Varustusta ja kalustoa kehitetään myöhemmin tarvittavilla hankinnoilla yhteensopivammiksi. Pelastuslaitokset voivat erikoistua osaamisen ja kaluston osalta.

Toimintaperiaatteet Muodostelman käyttöön liittyvät toimintaperiaatteet hälytystehtävissä ja harjoituksissa määritellään toimintaohjeessa.

Kustannukset Pelastuslaitosten välisistä kustannusten korvaamisista sovitaan tarkemmin toimintaohjeessa.

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus tulee voimaan 9.9.2021 ja on voimassa toistaiseksi. Jos sopimus irtisanotaan, tulee se tehdä kesäkuun loppuun mennessä ja irtisanominen tulee voimaan kalenterivuoden lopussa. Sopimus siirtyy hyvinvointialueille.

1. Kolmannen kappaleen lopussa puhutaan, että kansainvälisestä toiminnasta tarkemmin toimintaohjeessa. Lautakunta ei ole saanut toimintaohjetta, eikä sitä ole myöskään liitteenä asiakirjan lopussa.
2. Neljännen kappaleen lopussa puhutaan, että henkilöiden kelpoisuusvaatimukset ja koulutuksien sisällöt määritellään tarkemmin toimintaohjeessa. Lautakunta ei ole saanut toimintaohjetta, eikä sitä ole myöskään liitteenä asiakirjan lopussa.
3. Viidennen kappaleen lopussa puhutaan, että tarkemmin hälyttämisyjärjestelyt kuvataan toimintaohjeessa. Lautakunta ei ole saanut toimintaohjetta, eikä sitä ole myöskään liitteenä asiakirjan lopussa.
4. Seitsemännen kappaleen lopussa puhutaan, että muodostelman käyttöön liittyvät toimintaperiaatteet hälytystehtävissä ja harjoituksista sovitaan tarkemmin toimintaohjeessa. Lautakunta ei ole saanut toimintaohjetta, eikä sitä ole myöskään liitteenä asiakirjan lopussa.
5. Kahdeksannen kappaleen lopussa on se tärkein epäkohta. Kappaleessa sanotaan, että pelastuslaitosten välisistä kustannusten korvaamisista sovitaan tarkemmin toimintaohjeessa. Lautakunta ei ole saanut toimintaohjetta, eikä sitä ole myöskään liitteenä asiakirjan lopussa.
6. Viimeisessä kappaleessa sanotaan, että sopimus on voimassa 9.9.2021 alkaen?

Päätösehdotuksessa olevan asiakirjavirheen, puuttuvan asiakirjan, puuttuvien liitteiden ja toimintaohjeiden puuttumisien perusteella teen eriävän mielipiteen Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan päätöksestä.

15.9.2021

Joona Pellikka